

Lidia Wiśniewska

Laudacje nowych Członków Honorowych Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza : Jadwiga Puzynina

Wiek XIX : Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 5
(47), 645-646

2012

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wspaniała Ukrainka, obywatelka Białorusi, znakomita Uczona, przyjaciółka Polski i polskiej kultury – tak w skrócie ująć można sylwetkę wybitnej Osobowości, jaką jest Pani Profesor Swietłana Musijenko.

Jarosław Ławski

JADWIGA PUZYNINA

PROFESOR DR HAB. Jadwiga Puzynina, z domu Zapolska, urodzona 29 stycznia 1928 roku w Rożyszczach na Wołyniu, uczennica Witolda Doroszewskiego, w 1951 roku ukończyła studia na Uniwersytecie Warszawskim, po których podjęła pracę w Instytucie Badań Literackich PAN pod kierunkiem prof. Renaty Mayenowej, zaś w roku 1956 została zatrudniona na swej Alma Mater. W latach PRL-u była zaangażowana w działalność opozycyjną, drukowała także poza cenzurą, tutaj krystalizując problematykę, która stanie się następnie Jej znakiem rozpoznawczym. W czerwcu 1982 roku została pierwszym wybranym demokratycznie dziekanem polonistyki na UW, gdzie, po krótkim internowaniu, w 1983 roku założyła Pracownię Słownika Języka Cypriana Norwida. W 1987 roku uzyskała tytuł profesora, wieńczący formalnie Jej karierę naukową, ale przecież nie zamykający wspaniałej działalności. Odwrotnie, ciągle czynna, między innymi podejmowała też pracę na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, była blisko związana ze środowiskiem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, została członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, a także Komitetu Językoznawstwa PAN i Rady Języka Polskiego, zaś w 2009 roku, wracając do swych najgłębszych zainteresowań, wraz z drem Tomaszem Korpyszem stworzyła *Internetowy słownik języka Cypriana Norwida*. W uznaniu jej zasług uhonorowano Ją zresztą najwyższymi odznaczeniami państwowymi.

Profesor Puzynina stanowi niekwestionowany autorytet naukowy, a przede wszystkim uznawana jest za inicjatorkę krystalizowania problematyki aksjologii i etyki słowa, która stała się podstawą i inspiracją dla kontynuujących Jej pomysły przedsięwzięć choćby takich, jak powołanie w 2008 roku w Bydgoszczy Stowarzyszenia Etyki Słowa. Jej też właśnie jako pierwszej Stowarzyszenie przyznało członkostwo honorowe. Znamienne, że w odpowiedzi na to ostatnie wyróżnienie Ona sama nie ukrywała radości z dostrzeżenia, jak to ujęła: „najważniejszego dla mnie motywu mojej działalności zawodowej z ostatnich trzydziestu lat, a przede wszystkim – opowiedzenia się za takim sensem pracy naukowej i popularyzatorskiej całej grupy poważnych polskich językoznawców”.

Dla tego najważniejszego dla Profesor Jadwigi Puzyniny motywu, pojawiającego się jeszcze w publikacjach drugiego obiegu, znalazła Ona, poniekąd nieoczekiwanie dla siebie samej, historycznego sojusznika w Norwidzie i jego problematyce wartości, a szczególnie prawdy; natomiast współczesnego sprzymierzeńca

– w papieżu, szczególnie zaś w języku papieża Jana Pawła II. Jednak przede wszystkim oparcie dla tego motywu znalazła Ona we własnej osobowości – w swoim łąkaniu żywej obecności, jak to sama ujmowała, „Prawdy, Dobra i Piękna”, a także wspólnoty tych, którzy takich wartości poszukują. Z tego autentycznego i płynącego z najgłębszych przekonań dążenia narodziły się Jej koncepcje, a za nimi artykuły i książki – jak *Słowo-wartość-kultura* czy *Słowo Norwida* – które, stanowiąc świadectwo walki o określone przekonania, stają się zarazem godne podziwu z powodu tak wyraziście przebijającego przez nie dążenia do akcentowania wartości ludzi i świata.

Lidia Wiśniewska

HELENA SZCZEPANIK

SZANOWNI PAŃSTWO, mam zaszczyt przybliżyć postać Heleny Szczepanik, której na Zjeździe Delegatów TLiAM w Złotym Potoku (wrzesień 2012) postanowiono przyznać tytuł Honorowego Członka Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza.

Tę skromną i nietuzinkową absolwentkę Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, długoletnią prezes Oddziału w Jarosławiu, doradcę metodycznego przemysłowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, polonistkę z Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu – zna i ceni wiele środowisk.

Helena Szczepanik przybyła do Jarosławia w 1961 roku, z Dolnego Śląska, gdzie po studiach krótko pracowała. Wkrótce została zatrudniona w jarosławskim Liceum Sztuk Plastycznych, w którym mogła liczyć na pewną niezależność i większą swobodę działania.

W trakcie studiów Helena Szczepanik poznała wielu wypuszczonych z więzień bojowników o Polskę, jak ona „skażonych” wartościami, które wedle ówczesnych władz miały zostać zapomniane. Nic dziwnego, że zachęcała swoich uczniów do czytania tekstów znajdujących się na indeksie, przygotowywała z młodzieżą spektakle oparte na dziełach nie zawsze dobrze widzianych przez ówczesnych decydentów. Mogła tak czynić dzięki postawie kolegów i dyrekcji Liceum.

Sugestie profesorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Uniwersytetu Warszawskiego, Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, a przede wszystkim ciągły niedosyt działania i determinacja Pani Szczepanik umożliwiły w 1972 roku utworzenie w Jarosławiu Oddziału Towarzystwa. Helena Szczepanik jest jego prezesem do dzisiaj. Dzięki Jej niezwyklej aktywności jarosławskie środowisko od lat może zapoznawać się z efektami badań nad literaturą prowadzonych w różnych ośrodkach naszego kraju.

Za swą pracę otrzymała liczne nagrody i wyróżnienia.